

FORUM MLADIH PRIPADNIKA HRVATSKIH MANJINA

joi, 31 octombrie 2019

Hrvatska matica iseljenika i Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore organizirali su od 27. do 29. rujna u Tivtu u Boki kotorskoj (Crna Gora) treće Forum mladih pripadnika hrvatskih manjina.

Tema Foruma su bile dileme vezane za identitet pripadnika hrvatskih manjinskih skupina te se raspravljalo, između ostalog, o pitanjima poput onih u kojima se mjeri manjinski identitet opterećenje za mladu osobu, moraju li se različiti identiteti međusobno isključivati, kao i o pitanju odnosa vjere i identiteta. U svom izlaganju, potpredsjednik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj državi, Franjo Frana govorio je o crkva u karaimskim mjestima, o kolama na hrvatskom jeziku te o Rumunjskoj državi, Zajedništva Hrvata i kompaktnosti karaimskih mjesta kao glavnim faktorima koji su doprinijeli višestoljetnom o uvanju hrvatskog identiteta Karaimi na rumunjskom prostoru: "Crkva i franjevački misionari su imali ključnu ulogu u višestoljetnom o uvanju svega onoga što formira identitet Hrvata s ovih prostora. Misionari su se u karaimskim selima održavali na maternjem jeziku, na maternjem jeziku se održavaju i danas, i ne postoji uvjerljivija prilika za ulogu crkve u o uvanju vjere i maternjeg jezika od prisustvovanja na svečanosti, kada svi vjernici odgovaraju zajedno i pjevaju na vlastitom jeziku. Karaimi Hrvati su se uvijek okupljali oko crkve i svojih katoličkih svećenika, a upravo tako je i danas.

Kolama na hrvatskom jeziku su imale ključnu ulogu u o uvanju identiteta Hrvata s rumunjskog prostora. Kada je riječ o kolstvu, izvjesna je činjenica da su se prvi oblici kolskog predavanja odvijali unutar i pored crkve u prvoj polovici 18. stoljeća, a izuzetkom nekih manjih vremenskih perioda, hrvatski jezik je uostalo bio prisutan u kolama iz Karaimi. Danas imamo u nekim karaimskim mjestima nastavu na hrvatskom jeziku, a u Karaimi djeluje već od 1996. godine Dvojezična hrvatsko-rumunjska gimnazija. Na Sveučilištu u Bukureštu imamo odsjek za hrvatski jezik i književnost, na Sveučilištu u Temišvaru funkcionira Lektorat hrvatskog jezika i književnosti, a u enici hrvatske nacionalnosti koji pohađaju nastavu na maternjem jeziku veoma su svjesni svog identiteta i s njim se ponose.

Ono što smatram veoma važnim istaknuti s ovom prilikom jest činjenica da i Rumunjska kao država jamči i prava svih nacionalnih manjina i poznata je kao multikulturalni i multietnički prostor gdje se izdvaja novac iz Proračuna za financiranje svih reprezentativnih udruga nacionalnih manjina, pa tako i za Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, kao krovnoj organizaciji hrvatske manjine. Zajedništvo Hrvata funkcionira od 1991. godine, a od svog osnivanja neprestano podržava i promovira vjerski, sportski, kulturni i obrazovni život malene hrvatske zajednice u Rumunjskoj. Investicije u o uvanje kulturne baštine zajednice najvažniji su prioritet spomenute organizacije.

Na kraju mog izlaganja želim istaknuti činjenicu da je upravo geografska kompaktnost karaimskih sela, o kojoj sam govorio u uvodnom dijelu, jedan od faktora koji je pridonio višestoljetnom o uvanju hrvatskog življa na rumunjskom prostoru. Polaganje sela jednih naspram drugih sačinjava kompaktnu ariju, između njih ne egzistiraju rumunjska naselja, a udaljenost do najbližih rumunjskih mjesta prilično je velika. Budući da su kompaktni u svim selima, utjecaj rumunjskog jezika i susjednih banatskih govora vrlo se tek slušajno i nije mogao bitno oslabiti karaimski govor. Više od toga, umjesto da budu asimilirani, Karaimi su tijekom stoljeća asimilirali i katolicizirali Rumunje koji su slušajno došli u njihovu sredinu.

Međutim, iako su kolama na hrvatskom jeziku, župe u karaimskim mjestima, izgrađene institucije i ljudi svjesni svog porijekla upravo imbenici koji osiguravaju karaimskoj zajednici svjetlu perspektivu na rumunjskom prostoru, mi se danas nalazimo u krucijalnom trenutku i suojeni smo s problemima koji neminovno donosi ovo novo vrijeme i ovaj novi način života. Ono što se danas može prepoznati kao problem koji brutalno napada našu malenu zajednicu, a to je inače problem ne samo hrvatske zajednice nego i cijele Rumunjske, je migracija prema zapadnim državama, prije svega u Austriju, zbog gospodarskih razloga, zbog boljeg života i jednostavno zbog nedostatka posla u svojim mjestima. Migracija u zapadne zemlje brojano slabi našu zajednicu. Prirodni prirast populacije

Karantena i ostalih hrvatskih mjesta u Rumunjskoj zadnjih je godina negativan i u najmanju ruku zabrinjavaju i, a to je, ponavljam, posljedica migracije mladih ljudi u druge zemlje Europske unije

Uz potpredsjednika Zajedništva, na Forumu je sudjelovao i Tudorel Ivanoaica, član Koordinacijskog odbora organizacije. Osim glavne teme, Forum je pratio još nekoliko događaja. U petak 27. rujna u društvenom domu "Stjepan Marković" u Donjoj Lastvi (Tivat) bila je otvorena izložba u srcu - Multimedijalna izložba likovnih, fotografskih, video i literarnih pobjedničkih radova djece i mladih iz hrvatskih zajednica u svijetu te radova i kola iz Hrvatske. Nakon otvorenja, za učenike Hrvatske nastave u Crnoj Gori bila je organizirana radionica izrade igračke s motivima hrvatske tradicijske baštine.

Ivan Dobra